

V spomin Florijanu – Cvetku Tavčarju

(1936–2020)

V začetku letošnjega julija smo se na domačem pokopališču poslovili od Florijana Tavčarja, Malnovega Cveta, kot smo ga po domačem imenu Železnikarji morda bolje poznali. Njegovi predniki so bili namreč mnogo rodov mlinarji in v domačem mlinu je Cvetov stari oče Matevž, nekaj pa tudi še oče Florjan kot zadnji med njimi, mlel zrnje v moko. Po smrti obeh je mlinarska dejavnost pri hiši popolnoma zamrla, hišno ime Na malnu pa se je v duhu tradicije ohranilo kot pomnik kasnejšim rodovom.

Cveto se je rodil kot edini otrok v negotovih časih pred drugo svetovno vojno materi Mariji in očetu Florjanu, ki sta ga vzgojila v poštenega in odgovornega človeka, za kakršnega se je v življenju nedvomno tudi izkazal. Po zaključenem osnovnem izobraževanju je šolanje nadaljeval na Štajerskem, v Industrijski kovinarski šoli, legendarni IKŠ v Mariboru, kjer je poleg strokovnega šolanja pokazal izjemen talent in veliko navdušenje tudi

na zelenici, v igri z nogometno žogo. Poleg učnih obveznosti je namreč redno treniral v nogometni šoli mariborskega kluba Branik, kjer se je kmalu razvil v enega najboljših med vrstniki takratne mlade generacije mariborskih nogometašev. Ko se je po končanem šolanju vrnil domov, pa mu po nogometnem veščinah in znanju ni bilo para niti nikjer na Gorenjskem!

Že tako bogato in obsežno nogometno znanje je nadgradil s pridobitvijo trenerske licence pri takratni jugoslovanski nogometni zvezi, še posebej pa z uspešno opravljenimi izpiti na Centru za šolanje in strokovno izpopolnjevanje kadrov pri Visoki šoli za telesno kulturo v Ljubljani. Tako je Cveto 29. julija 1963 postal prvi strokovno usposobljeni nogometni trener v Železnikih in kljub za trenerja rosnim letom nemudoma zavihal rokave. Kot član in predsednik TVD Partizan je v domačem kraju organiziral delovanje, treninge in tekmovanje nogometnih selekcij po starostnih stopnjah, tako rekoč nogometno šolo, nogomet pa je takrat, v šestdesetih in sedemdesetih letih prejšnjega stoletja, prav po njegovi zaslugi postal v Železnikih

Cveto v mladih letih na nogometnem treningu v samo zanj značilni napadalni pozi. V preigravanju mu ni bil nihče kos! Foto: arhiv Cvetka Tavčarja

poleg rokometu najbolj priljubljen kolektivni šport. Kot organizator se je Cveto izkazal tudi s tekmami v nočnem slalomu, ki so med letoma 1962 in 1970, z izjemo leta 1966, januarja v okviru prireditev Po stezah partizanske Jelovice tradicionalno potekale na smučišču Strmica nad Trnjem v Železnikih. Zgodovinarji in poznavalci alpskega smučanja so enotni, da je tukajšnji nočni slalom pomenil edinstven dogodek v tekmovalnem smučanju, kot ga do tedaj med evropskimi smučarskimi narodi še ni bilo. Nočni slalom v Železnikih lahko z gotovostjo štejemo za predhodnika nočnih smučarskih tekmovanj tudi v svetovnem merilu, čeprav so se leta v podobni obliki pojavila in postala priljubljena šele desetletja kasneje.

Potem ko se je po končanem šolanju iz Maribora vrnil domov, je Cveto po odsluženem vojaškem roku uspešno zaključil še delovodsko šolo v Ljubljani in se kot izobraženec strojne stroke zaposlil v MLIP na Češnjici, kasnejšem Alpesu, in mu ostal zvest do upokojitve. Prehobil je pot od pripravnika do direktorja TOZD (Temeljne organizacije združenega dela, če nekoliko pokukamo v zgodovino tedanje samoupravne organiziranosti gospodarskih subjektov), v podjetju pa skozi celotno delovno obdobje opravljal odgovorna dela in naloge na področju strojegradnje in strojnega vzdrževanja. V prostem času se je popolnoma posvetil športnim aktivnostim, posebej še nogometu, kjer je v Železnikih pustil neizbrisen pečat, nadvse pa ga je zanimala tudi zgodovina in z njo povezana muzejska dejavnost. Bil je aktiven član že leta 1964 ustanovljenega muzejskega društva v domačem kraju, ki je bil v času Cvetove včlanitve leta 1969 še pododbor škofjeloškega Muzejskega društva. V samostojno enoto, imenovano Muzejsko društvo Železniki, se je pododbor organiziral natanko desetletje kasneje, leta 1979. In Cveto je bil zraven vedno, pri vsakovrstnih društvenih aktivnostih, čeprav kakšne od vodstvenih funkcij ni želel nikoli prevzeti. "Raje pomagam prostovoljno!" je običajno dodal, za podkrepitev besed pa je v fond zbirk domačega muzeja prispeval lepo število

"Oskrd", posebno obojestransko koničasto kladivo za klepanje mlinskih kamnov, ter tehtnica in kolekcija uteži za tehtanje žita in moke so le nekateri od predmetov iz domačega mlina, ki jih je Cvetko Tavčar podaril v zbirko matičnega muzeja v Železnikih. Foto: Aleš Primožič

dragocenih predmetov, ki so se na Malnu ohranili iz časov njegovih prednikov mlinarjev.

Po upokojitvi, upokojil se je aprila leta 1991, je Cvetko svoj prosti čas namenil tudi dogajanju na družbeno-političnem področju v domačem kraju. Vse skozi je bil aktiven v krajevni skupnosti, na lokalnih volitvah leta 2006 pa je bil izvoljen tudi v organe občine Železniki, kjer je v funkciji občinskega svetnika vztrajal cel mandat, do leta 2010. Še pred tem je leta 1994 nogometne funkcije predal v roke mlajšim naslednikom in se še bolj

posvetil družini, ki je morala prej zaradi njegovih številnih obveznosti včasih tudi nekoliko potrpeti. Družina mu je pomenila največ, najbolj pa je užival ob pogledu na vnuke, ki so ob pomoči staršev pri domači hiši uspešno uresničevali tudi njegove zamisli, in pa ob koncih tedna, ko sta se z ženo Mici, če je bila le prilika, rada odpeljala na nedeljske izlete po naši lepi domovini.

"Moj oče Cvetko je bil, enostavno povedano, človek z velikim srcem," ga z besedami spoštovanja in hvaležnosti opisuje hči Marjana. "Razdajal se je ne samo v krogu svoje družine, pač pa vedno tudi ob ljudeh, s katerimi je sodeloval bodisi v domačem kraju ali kjerkoli drugje. S praviš mero spoštovanja, podprtega z dovolj pozitivne energije, hotenja in odločnosti, je običajno znal najti rešitev za še težji problem. Prav zato je bil priljubljen med sodelavci, sorodniki in prijatelji, enako tudi med športniki in poslovnimi partnerji."

Poslovil se je prijatelj in sodelavec, strojnik, tehnik in športnik po duši, v prvi vrsti pa družinski človek, ki je živel za svoje najbližje: za soprogo Mici, ki mu je vseh osemindeset let stala ob strani, za oba otroka, Marjano in Hemo, in za vse štiri vnuke, Marjanine otroke, ob katerih se mu je vedno topilo srce.

Za njim ostajajo globoke in trajne sledi, njegova podoba ne bo med nami nikoli zbledela!

Cvetko, radi se te bomo spominjali ...

Spisal Aleš Primožič v imenu Muzejskega društva Železniki

